

The pathos of the assertion of the universal harmony has acquired a special rise in the last poem of the triptych. The prayer sounded like a hymn glorifying the beauty of society in which social justice, diligence, and education of the people, high morality and love are harmoniously combined.

The analysis revealed one of the facets of Taras Shevchenko's ingenious intellectual insight into the essence of things and phenomena. Several days of literary work in May 1860 ended up with the creation of a prayer for the society of the future, the internal harmony of which is absolute.

Keywords: triptych, poetry, stanza, motive, vision of the future, harmonious society, social reconciliation.

Животворне світло слова: збірник наукових студій пам'яті докторки філологічних наук Наталії Ростиславівни Мазепи / відп. ред.-упоряд. Н. М. Сквіра; редкол.: М. Г. Жулинський (голова) [та ін.]; НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка; Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського.
Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 346 с.

Збірник «Животворне світло слова» присвячений пам'яті докторки філологічних наук Наталії Ростиславівни Мазепи (Кавецької). Він умовно складається з трьох частин. У матеріалах першої частини розсіпані яскраві деталі не тільки з особистого життя Наталії Ростиславівни. Ідеться про свідчення доби, її відчуття і сприйняття. Розповіді супроводжуються цікавими фотографіями, які унаочнюють пережите й відчуте. Своєрідним прологом став поетичний твір О. Гайнічери «Щедрий талант». Своїми спогадами про Н. Мазепу поділилися М. Жулинський, Д. Бураго, І. Козлик, Н. Костенко, С. Кривошапова, П. Михед, М. Суліма, С. Кучерявенко, Н. Сквіра. У спогадах двоюрідної сестри Г. Новікової розповідається про сімейні традиції і про коло життєвого спілкування. До філологічної та рідинної спільноти органічно долучився В. Чехун, директор Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України.

У другій частині збірника продовжився науковий діалог із дослідницею. Синтезом поєднань, спогадів, літературознавчих студій і перегуків із її працями стали статті С. Абрамовича, А. Генералюк, В. Звиняцьковського, В. Казаріна, М. Новікової, О. Криштоф, Л. Оляндер, О. Омельчук, Т. Пахарєвої, Е. Свенцицької, Е. Соловей, Л. Тарнашинської, О. Червінської, О. Юдіна. Результати різновекторних тематичних досліджень презентували Н. Висоцька, Б. Іванюк, О. Кеба, О. Киченко, Т. Рибальченко, Г. Сиваченко, Н. Сквіра. У третій частині книжки вміщена бібліографія наукового доробку Н. Мазепи за 1958—2020 рр., а також публікацій, які присвячені її життю та науковій діяльності (упорядники — Т. Стальна і М. Штолько).

Олександр ВОЛКОВИНСЬКИЙ

Наші
презентації

sion featuring the major Christmas motif, which was subsequently offered to the readers in the form of an accomplished short story. The folklore and ethnographic background of “The Old Melody” served as a context that allowed to trace out Stefanyk’s journey towards the perception of the Christmas spirit and scholarly consideration of the caroling repertoire (being a gymnasium student, he prepared an essay on carols). Very vivid passages from Christmas carols motivate to make an attempt to establish the exact folklore content that inspired the writer and name those samples of the lavish Ukrainian caroling tradition that were steadily present in the memory of the literary master. The short story reflects a kind of initiation ritual where a novice boy first communes with the archaic carol melody and enters the temple of the national millennial spiritual tradition.

Keywords: memory, short story, Christmas, carol, carolers, folklore passage, folklorism.

Яременко В. Наукова і епістолярна спадщина Бориса Грінченка. Монографія.

Київ: ТОВ «Юрка Любченка», 2021. 384 с.

Понад 60 років працює як грінченкознавець Василь Яременко. У рік його високого ювілею (народився 1931 р.) праця вченого увінчалася виходом монографії, у якій окреслено вектори всієї відомої на цей час наукової і епістолярної спадщини Бориса Грінченка (за редакцією, з передмовами і примітками В. Яременка в Київському університеті імені Бориса Грінченка протягом 2015—2021 рр. видано 17 збірань творів цього письменника). Монографія містить різноплановий матеріал: біографічний, літературознавчий, мовознавчий, етнографічний, публіцистичний, просвітницький, фольклорний, епістолярний. Презентована монографія — результат великої пошукової роботи; ця праця систематизує накопичені знання та узагальнює ідеї, висловлені раніше, і є водночас формою наукової творчості: в основний її «сюжет» вклинюються численні відступи, ремарки, коментарі, штрихи, що розширюють науковий контекст і засвідчують прагнення дослідника актуалізувати спадщину свого «патрона».

Відштовхуючись від ідей Б. Грінченка, В. Яременко оглядає радянське і нинішнє літературознавство, актуалізуючи думки цього письменника й громадського діяча. Важливо, що в праці постійно акцентується пошук дослідницького інструментарію, що дає змогу по-новому працювати з широким біографічним, науковим та епістолярним контекстом. Запропоновані в монографії підходи дають можливість розширити коло залучених джерел, урізноманітнити методи, оцінити зроблене і означити перспективи подальшого освоєння Грінченкової спадщини.

Галина АЛЕКСАНДРОВА

Наші
презентації

непорушна заповідь його духовної аксіології, опертої на твердих релігійно-моральних підвалинах предків-земляків та ословленої Стусовими поетичними зверненнями до малолітнього сина у формулі: «...щоб Господом дароване віддати...». Судитимуть же нас, очевидно, Слово і Час. Многая літа, Дорогий Професоре!

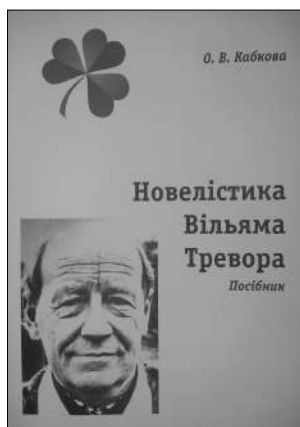
ЛІТЕРАТУРА

1. *Вертій О.* Вогненний декалог української літератури від Тараса Салиги [Рец. на кн.: Салига Т. Вогонь, що не згаса... Київ: Либідь, 2017. 640 с. : іл.] // Українська літературна газета. 2018. 14 груд. (№ 25). С. 14.
2. *Іванишин П.* Національні імперативи Тараса Салиги // Українська літературна газета. 2018. 23 лют. (№ 4). С. 14—15.
3. *Клочек Г.* Вихований Маланюком // Слово і Час. 2012. № 1. С. 36—38.
4. *Панченко В.* «Самовидець» Салига // Там само. С. 41—42.
5. *Салига Т.* Вокатив (Літературно-публіцистичні статті). Львів, 2002. 244 с.
6. *Слабошпицький М.* Моральний імператив дружби [Рец. на кн.: Салига Т. «...Отут я жив... Отут мойого предка слід...». Львів: Сполом, 2019] // Літературна Україна. 2019. 14 верес. (№ 33/34). С. 5.
7. *Слабошпицький М.* Постійно впізнаваний Тарас Салига та його робота // Слово і Час. 2012. № 1. С. 38—41.
8. *Шевчук В.* Імперативи та вокативи Тараса Салиги // Там само. С. 33—35.

Ярослав ГАРАСИМ

Отримано 7 лютого 2022 р.

м. Львів

Кабкова О. В. Новелістика Вільяма Тревора: Посібник.

Київ: Видавничий дім «Стилос», 2021. 116 с.

У книжці розглянуто малу прозу сучасного англо-ірландського письменника. Указано на перегуки творів цього автора з новелами В. Трубая, розглянуто художні етнообрази-«міражі» різних народів, зображення ірландського минулого і сучасності, рецепцію доробку Дж. Джойса, ремінісценції «Холодного дому» Ч. Дікенса, «ігрові перехрестя» приповістки «Столик» із романом У. Еко «Номер нуль», жіночі образи, літературні виміри сакрального. Посібник також містить тематичні цитати й уривки з інших текстів, корисні для розуміння опрацьованих проблем, запитання й завдання для студентів.

Наші
презентації

варто поширити й на інші аспекти українського життя на початку ХХІ ст. На нашу думку, творчість професора Тараса Салиги та його однодумців — живий приклад чогось завжди актуального для тривання й розвитку українського буття. Бо сфера його існування — це творча націєсфера, сфера нашої духовності, нашої державності, нашої істини та свободи. Сфера домінування національного світогляду.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Донцов Д.* Націоналізм // *Донцов Д.* Вибрані твори: У 10 т. Т. 7: Ідеологічна та історіософська есеїстика (1923—1939 рр.). Дрогобич: ВФ «Відродження», 2014. С. 19—179.
2. *Залесский Г. Е.* Психология мировоззрения и убеждений личности. Москва: Изд-во МГУ, 1994. 144 с.
3. *Салига Т.* «Поезія і ніж» та строфи — на шаблі...» // *Маланюк Є.* Повернення: Поезії. Літературознавство. Публіцистика. Щоденники. Листи. Львів: Світ, 2005. С. 3—16.
4. *Салига Т.* Конфлікт світоглядів і поколінь чи наша «культурна війна»? // *Іванишин П.* Агон, або Перипетії одного захисту: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2015. С. 5—12.
5. *Скунць П.* Верховинська пісня. Лірика. Київ: Молодь, 1962. 76 с.
6. *Сміт Е. Д.* Культурні основи націй. Ієрархія, заповіт і республіка / пер. з англ. П. Тарашук. Київ: Темпора, 2009. 312 с.
7. *Сміт Е. Д.* Національна ідентичність. / пер. з англ. П. Тарашук. Київ: Основи, 1994. 224 с.
8. Тарас Салига. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 319 с.

Петро ІВАНИШИН
м. Дрогобич

Отримано 20 січня 2022 р.

Наєнко М. Юрій Мушкетик: обраний дорогами.
Київ: Освіта України. 2021. 75 с.

Родом з Вертіївки (Чернігівщина), студент і аспірант Київського університету імені Тараса Шевченка, голова Київської і Всеукраїнської спілки письменників — таким у цій книжці постає Юрій Мушкетик, лауреат Шевченківської премії, Герой України. А насамперед — знаний прозаїк доби шістдесятництва, громадський діяч, що вболівав за долю України. Поштовхом до написання цієї студії став вихід мемуарної книжки письменника «Дороги, які нас вибирають». Аналізуючи її, М. Наєнко окреслює обличчя епохи, у яку жив Ю. Мушкетик, розглядає його творчість у контексті його сучасників, показує опір художнього слова процесам радянської заблокованості української літератури та суперечливий розвиток її після здобуття Україною незалежності.

Наші
презентації

Третю частину конференції («Виклики ХХ—ХХІ століть») модерували О. Сліпушко та М. Нагельський. Відкрила сесію Т. Хинчевська-Геннел (Білостоцький університет), яка вшанувала пам'ять колеги, Ігоря Скочиляса, у доповіді «Поміж Slavia Latina та Slavia Orthodoxa. Дискусія Ігоря Скочиляса з концепцією Ріккардо Піккіо». А. Тарнашинська (Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України) висвітлила комплекс проблем его-документів І. Дзюби, А. Танюка, І. Світачного, І. Жиленко, В. Шевчука, М. Коцюбинської та ін. О. Ковач (кафедра україністики Інституту слов'янської і балтійської філології Будапештського університету ім. Лоранда Етвеша) представила свій погляд на історію україністики в Угорщині. І. Стамбол (Київський університет ім. Б. Грінченка) зацікавив учасників темою «Мемуари першого дипломатичного призначенця Незалежної України: від задуму до книги». Конференція завершилась плідною дискусією та жвавим обговоренням, в якому взяли участь майже всі учасники конференції. Під час конференції відбулась презентація нових монографічних праць А. Бовгирі, І. Дмитришин та І. Стамбола. На думку учасників, III міжнародна конференція з циклу «Філософія буття і витривалості в его-документах українських письменників, художників, кінематографістів (від Орлика до сучасних)» стала ще одним інтелектуальним святом, накреслила перспективи подальших міжнародних досліджень.

Давид БЗОРЕК

м. Варшава (Польща)

Отримано 4 січня 2022 р.

Росовецький С. «Слово о полку Ігоревім» у взаємозв'язках із фольклором.

Київ: ФОП Саломатін Сергій Миколайович, 2021. 404 с.

Наприкінці минулого року вийшло друком дослідження про «Слово о полку Ігоревім» у його взаємозв'язках з фольклором. Автор, відомий фольклорист, шевченкознавець і письменник Станіслав Росовецький, виступає тут не лише як дослідник-медієвіст, йому належить й оформлення книжки. Удосконалення структурного методу дослідження фольклорних витоків «Слова о полку Ігоревім» дало можливість розпізнати в ньому раніше непомічені моделі уснопоетичних прототипів із дружинної пісенності й усної прози XII ст. та певною мірою відтворити сюжетну структуру цих зниклих творів. Ідеться про давні дружинні балади, пісні про втечу зі степового полюну і християнські легенди. Автор дає відверті та змістовні відповіді на деякі складні питання наукової та художньої рецепції пам'ятки, як-от: її національна приналежність, стосунок до давнього епосу і літературної традиції, авторство, фрагментарність, вплив на фольклор Нового часу тощо. Подано реконструйований текст списку, за яким здійснювалося першовидання, його ритмічний переклад та докладний коментар, уперше орієнтовані на проблематику фольклорних зв'язків давньої пам'ятки.

Наші _____
_____ презентації